

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1CdoPr/6/2025
Identifikačné číslo spisu:	7221205050
Dátum vydania rozhodnutia:	30.09.2025
Meno a priezvisko:	Mgr. Peter Melicher
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:7221205050.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne: H. P. J., narodená XX. K. XXXX, N., H. U. X, právne zastúpenej Petrasova Legal s.r.o., so sídlom Bratislava, Kmeťovo nám. 4, proti žalovanému: Mesto Rožňava, so sídlom Rožňava, Šafárikova 29, IČO: 00 328 758, právne zastúpenému advokátkou JUDr. Martinou Vnenčákovou, so sídlom Rožňava, Čučmianska dlhá 7, vedenom na Mestskom súde Košice pod sp. zn. K2-25Cpr/5/2021, o dovolaní žalobkyne a žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 8. augusta 2024 sp. zn. 5CoPr/1/2024, takto

rozhodol:

Dovolenie žalobkyne a žalovaného o d m i e t a.

Žiadna zo sporových strán nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Mestský súd Košice (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo 7. novembra 2023 č.k. K2-25Cpr/5/2021-519 určil, že výpoveď daná žalobkyňou dňa 26. 02. 2021 je neplatná. Žalobu v časti o určenie, že pracovný pomer medzi stranami sporu trvá zamietol. Určil, že od žalovaného nemožno spravodlivo požadovať, aby žalobkyňu naďalej zamestnával. Žalobu o určenie povinnosti žalovaného zaplatiť žalobkyňi náhradu mzdy s príslušenstvom vylúčil na samostatné konanie. Vyslovil, že žiadna zo strán sporu nemá právo na náhradu trov konania.

1.1. Vec právne posúdil podľa § 42 ods. 1 a 2, § 63 ods. 1 písm. d) bod 2, § 74, § 79 ods. 1 a § 232 ods. 3 zákona č. 311/2001 Z.z. Zákonníka práce (ďalej aj „zákon“). Súd mal preukázané, že žalobkyňa bola u žalovaného zamestnaná vo funkcii prednostky Mestského úradu v Rožňave na základe dohody o zmene pôvodnej pracovnej zmluvy zo dňa 09. 08. 1999, a to ku dňu 28. 11. 2012, pričom dohoda nadobudla účinnosť od 01. 12. 2012, kedy aj bola menovaná do funkcie prednostky. Dňa 26. 02. 2021 bola žalobkyňa odvolaná z funkcie prednostky Mestského úradu v Rožňave a listom zo dňa 26. 02. 2021 bola žalobkyňi daná žalovaným (zamestnávateľom) výpoveď z pracovného pomeru (doručená prostredníctvom polície) dňa 26. 02. 2021 v zmysle § 63 ods. 1 písm. d) bodu 2 zákona. Z výpovede vyplynulo, že dôvodom skončenia pracovného pomeru výpoveďou mala byť skutočnosť, že žalobkyňa nespĺňala podmienky § 42 ods. 2 zákona, nakoľko bola dňa 26. 02. 2021 odvolaná z funkcie prednostky Mestského úradu v Rožňave, a to v súlade s § 17 ods. 1 zákona NS SR č. 369/1990 Zb.

1.2. V čase pred doručením výpovede žalobkyni žalovaným z pracovného pomeru žalovaný nemal žiadne voľné pracovné miesto, ktoré by nebolo obsadené na základe pracovnej zmluvy, preto súd vyhodnotil, že žalovaný ukončil pracovný pomer so žalobkyňou výpoveďou v súlade s ust. 63 ods. 2 písm. a) Zákonníka práce, keďže nemal možnosť naďalej žalobkyňu zamestnávať, a to ani na kratší pracovný čas v mieste, ktoré bolo dohodnuté ako miesto výkonu práce. Aj keď žalobkyni malo byť ponúknuté miesto vedúceho odboru právneho a správy majetku, na uvedené pracovné miesto je potrebné výberové konanie, pričom z výpovede žalobkyne vyplynulo, že sa oň nezaujímal a konkurzu sa nezúčastnila. Miesto personalistky tvrdené žalobkyňou bolo podľa zhodných vyjadrení strán obsadené, nakoľko zamestnankyňa bola dlhodobo práceneschopná a nespĺňala nárok na predčasný dôchodok. Inými pracovnými ponukami zo strany zamestnávateľa vo vzťahu k žalobkyni na iné voľné pracovné miesta sa súd nezaoberal, nakoľko uvedená ponuka bola v období po doručení výpovede z pracovného pomeru.

1.3. K splneniu podmienky prejednávania výpovede z pracovného pomeru žalobkyne s príslušnou odborovou organizáciou (§ 74 a § 232 ods. 3 zákona) súd uzavrel, že žalovaný ako zamestnávateľ neprejednal v súlade s § 232 ods. 3 Zákonníka práce predmetnú výpoveď s odborovou organizáciou s najväčším počtom členov ako hmotnoprávnu podmienku platnosti predmetnej výpovede, preto je neplatná. Mal preukázané, že dňa 25. 02. 2022 (pred doručením výpovede) bola výpoveď na základe poverenia odborovej organizácie Odborového zväzu verejnej správy ZV MSU Rožňava (SLOVES) prejednaná povereným zástupcom J.. H. F., pričom žalobkyňa bola zamestnancom, ktorý nie je dlhodobo organizovaný a neurčila odborovú organizáciu, ktorá by ju zastupovala pri prejednaní výpovede, zamestnávateľ bol preto povinný vopred prerokovať výpoveď so zástupcom zamestnancov - odborovou organizáciou, ktorá má najväčší počet členov u zamestnávateľa. Z písomného potvrdenia predsedníčky odborového zväzu SLOVES vyplynulo, že počet jej členov k 26. 02. 2021 bol 49, pričom zo štatistického výkazu členskej základne základnej organizácie OZ PŠav vyplynul počet členov 76. Žalovaný zároveň nepreukázal, že odborová organizácia SLOVES je odborovou organizáciou s najväčším počtom členov u zamestnávateľa.

1.4. V súvislosti s námietkou žalobkyne, že v jej prípade išlo o nerovnaké zaobchádzanie oproti postupu zamestnávateľa voči J.. H. F., ktorý bol napriek doručeniu záznamu o porušení pracovnej disciplíny menovaný do funkcie zástupcu vedúceho odboru právneho a správy majetku, s poukazom na uznesenie NS SR sp.zn. 5Cdo/56/2014 súd uviedol, že v danom prípade bola zamestnancovi daná výpoveď z organizačných dôvodov (§ 63 ods. 1 písm. b) zákona), kedy je možné súdom skúmať, či sa nepostupovalo diskriminačne. V tomto prípade sú dôvody odvolania z funkcie však dané § 17 zákona Národnej rady SR č. 369/1990 Zb. Dôvody straty dôvery súd podľa uvedeného ustanovenia nie je oprávnený skúmať, nakoľko starosta obce je oprávnený odvolať prednostu z funkcie bez uvedenia dôvodu.

1.5. Súd dospel k záveru, že boli dané dôvody pre rozhodnutie o výnimke z trvania pracovného pomeru po určení neplatnosti výpovede z pracovného pomeru a pre rozhodnutie, že nemožno od zamestnávateľa spravodlivo požadovať, aby žalobkyňu ako zamestnanca naďalej zamestnával v súlade s ust. § 79 ods. 1 Zákonníka práce. Aj keď žalobkyňa oznámila žalovanému ako zamestnávateľovi, že trvá na ďalšom zamestnávaní v zmysle pracovnej zmluvy, bolo preukázané, že žalovaný ako zamestnávateľ objektívne ju nepotrebuje na výkon práce a bolo by nespravodlivé nútiť zamestnávateľa, vytvárať pre zamestnanca pracovnú pozíciu (s poukazom na článok 2 základných zásad zákona), pričom poukázal na nepriaznivú výdavkovú situáciu žalovaného. Žalobkyňa stratila možnosť vykonávať prácu prednostky Mestského úradu v Rožňave pre odvolanie z funkcie a iné voľné pracovné miesta pre žalobkyňu žalovaný neviduje, pričom súd prihliadal aj na okolnosť, že žalobkyňa je v súčasnosti zamestnaná, aj keď s nižším príjmom. Z uvedených dôvodov žalobu v časti určenia, že pracovný pomer medzi žalobkyňou a žalovaným trvá zamietol.

1.6. V súlade s § 166 ods. 2 CSP súd žalobu o náhrade mzdy s príslušenstvom vylúčil na samostatné konanie a rozhodol o náhrade trov konania s poukazom na § 255 CSP.

2. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobkyne a žalovaného rozsudkom z 8. augusta 2024 sp. zn. 5CoPr/1/2024 rozhodol vo vzťahu k rozsudku súdu prvej inštancie nasledovne: „P o t v r d z u j e rozsudok vo výroku, ktorým súd určil, že výpoveď daná žalobkyni dňa 26.2.2021 je neplatná (prvý výrok), ktorým súd žalobu v časti o určenie, že pracovný pomer medzi stranami sporu

trvá zamietol (druhý výrok) a ktorým súd určil, že od žalovaného nemožno spravodlivo požadovať, aby žalobkyňu naďalej zamestnával (tretí výrok) a vo výroku o trovách konania (piaty výrok).

O d m i e t a odvolanie žalobkyne proti rozsudku vo výroku, ktorým súd určil, že výpoveď daná žalobkyňou dňa 26.2.2021 je neplatná (prvý výrok) a vo výroku, ktorým súd vylúčil žalobu o náhradu mzdy s príslušenstvom na samostatné konanie (štvrtý výrok).

Žiadna zo strán sporu nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.,

Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania a v celom rozsahu sa stotožnil s odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie. V súvislosti s odvolacími námietkami žalobkyne uviedol, že tie, ktoré sa týkali prvého výroku (ktorým súd rozhodol v jej prospech) a štvrtého výroku (o vylúčení nároku na náhradu mzdy na samostatné konanie), odvolací súd odmietol (podľa § 386 písm. a) a c) CSP), nakoľko v tejto časti je zo strany odvolacieho súdu ich vecné prejednanie vylúčené.

2.1. Odvolací súd posúdil odvolacie námietky žalobkyne v časti druhého a tretieho výroku rozsudku súdu prvej inštancie za nedôvodné. Mal za to, že súd prvej inštancie svoje právne závery dostatočne preskúmateľným spôsobom odôvodnil a odvolací súd dospel k rovnakému záveru, že boli dané dôvody pre rozhodnutie o výnimke z trvania pracovného pomeru po určení neplatnosti výpovede z pracovného pomeru a pre rozhodnutie, že nemožno od zamestnávateľa spravodlivo požadovať, aby žalobkyňu ako zamestnanca naďalej zamestnával v súlade s ust. § 79 ods. 1 Zákonníka práce. Odvolací súd doplnil, že žalobkyňa napriek poukazu na to, že nebolo preukázané, že by žalovaný bol nútený vytvoriť (obnoviť) pracovné miesto, ktoré objektívne nepotrebuje, nespochybnila skutkový záver súdu a v tej súvislosti posúdenú okolnosť, že žalovaný ako zamestnávateľ objektívne nepotrebuje na výkon práce zamestnanca - žalobkyňu a tiež jeho zhodnotenie, že žalobkyňa stratila možnosť vykonávať prácu prednostky Mestského úradu v Rožňave vzhľadom na jej odvolanie z funkcie a iné voľné pracovné miesta pre žalobkyňu žalovaný neviduje. Jednak uvedené nebolo jedinou okolnosťou pre výnimku z pravidla o neskončení pracovného pomeru podľa § 79 ods. 1 vety prvej ZP, pretože súd prihliadol tiež na okolnosť, že žalobkyňa je v súčasnosti zamestnaná, pričom okolnosť, že žalobkyňa v súčasnosti dosahuje zárobok o 30 % menej ako na pôvodnom pracovnom mieste, žalobkyňa v podanom odvolaní žiadnym spôsobom nespochybnila a ani nerozporela, pričom išlo o okolnosť, ktorá spolurozhodovala pri úvahe súdu v súvislosti s aplikáciou výnimky. Potom nemôže obstať jej odvolacia námietka, ktorú založila v podstate iba na tvrdení, že okolnosť, že v súčasnosti sú všetky pracovné pozície obsadené inými zamestnancami a ich stav nie je potrebné rozširovať, sama o sebe nemôže mať za následok aplikáciu výnimky z trvania pracovného pomeru po určení neplatnosti výpovede z pracovného pomeru, pretože nereflektovala na to, že súd nezaložil svoje rozhodnutie v tejto otázke výlučne na tejto okolnosti.

2.2. Pokiaľ žalovaný napadol odvolaním výrok rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým určil výpoveď za neplatnú, keď dospel k záveru, že žalovaný ako zamestnávateľ neprejednal v súlade s § 232 ods. 3 Zákonníka práce výpoveď žalobkyne s odborovou organizáciou s najväčším počtom členov ako hmotnoprávnu podmienku platnosti výpovede z pracovného pomeru zo strany zamestnávateľa, odvolací súd mal so súdom prvej inštancie zisteného skutkového stavu za to, že jeho právny záver je správny. Zhodnotiac námietky žalovaného odvolací súd dospel k záveru, že nenastal ani jeden prípad, pre ktorý by bolo možné v odvolaní uplatnenú novotu zo strany žalovaného posúdiť ako prípustnú, keď nenastal zákonom predpokladaný prípad podľa § 366 písm. c) ani podľa § 366 písm. d) CSP. Podstata odvolacej argumentácie spočívala v tom, že Základná odborová organizácia SLOVES a Základná odborová organizácia pracovníkov školstva a vedy pri Materskej škole Štítnická v Rožňave nie sú viacerými popri sebe pôsobiacimi odborovými organizáciami u žalovaného a že žalobkyňa faktickým správaním a konkludentným súhlasom určila odborovú organizáciu SLOVES, aby ju zastupovala pri prejednaní výpovede z pracovného pomeru. Žalovaný súčasne s odvolaním nešpecifikoval, o aké konkrétne pochybenie a v ktorom procesnom postupe súdu ide a ani ho nie je možné z odvolania vyvodiť; súčasne žalovanému nič nebránilo, aby tento prostriedok procesnej obrany uplatnil už v konaní pred súdom prvej inštancie, uplatnená novota žalovaným je preto neprípustnou odvolacou novotou.

2.3. Z uvedených dôvodov odvolací súd potvrdil rozsudok ako vecne správny v jeho výrokoch prvom, druhom, treťom a piatom ako závislom výroku o trovách konania (§ 387 ods. 1 CSP) a o trovách odvolacieho konania v súlade s § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 2 CSP.

3. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podala žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie. Mala za to, že odvolací súd jej nesprávnym úradným postupom znemožnil, aby uskutočňovala jej patriace procesné

práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f) CSP) a že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená (poukázala na § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP). Uviedla, že síce súd prvej inštancie rozhodol v jej prospech v rozsahu určenia neplatnosti výpovede, postupoval podľa žalobkyne nesprávne len podľa ustanovení Zákonníka práce a žalobkyni neposkytol ochranu pred diskriminačným konaním žalovaného. V tejto súvislosti poukázala na to, že súd pri hodnotení skutkových okolností nezohľadnil aj otázku rovnakého zaobchádzania. Žalovaný sa nikdy nevyjadril, prečo za stratu dôvery sankcionoval len žalobkyňu, keď pracovnú disciplínu porušil J.. H. F., ktorého navyše povýšil do riadiacej funkcie. Preto odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu k námietke diskriminácie je arbitrárne a nepreskúmateľné. Zároveň namietala, že odvolací súd rozhodol bez nariadenia pojednávania, pričom s tým žalobkyňa nesúhlasila a porušenie zákonov je v rozpore s ustanoveniami diskriminačného zákona ako aj občianskeho zákonníka. Preto má za to, že jej patrí náhrada mzdy za celé obdobie, keď nemohla pracovať u žalovaného do určenia neplatnosti výpovede.

4. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu v časti výroku, ktorým potvrdil prvý výrok rozhodnutia súdu prvej inštancie týkajúci sa určenia, že výpoveď je neplatná, podal žalovaný dovolanie (ďalej aj „dovolateľ“). Jeho prípustnosť vyvodzoval z § 420 písm. f) CSP, keď nesprávnym vyhodnotením odvolacej argumentácie žalovaného odvolací súd porušil princíp apelácie a označuje jeho rozhodnutie za arbitrárne. Z obsahu odvolania žalovaného vyplýva použitý odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. d) CSP a je z neho zrejmé, že napádal vadu, ktorá mala povahu v nesprávnej aplikácii zákonného ustanovenia § 232 ods. 3 Zákonníka práce (nakoľko žalovaný mal za to, že prerokovanie výpovede malo byť hodnotené iba z pohľadu, či bolo prerokované odborovou organizáciou SLOVES, iná popri tejto u žalovaného nepôsobí, keď odborová organizácia MŠ Štítnická samostatne zastupuje špecifický okruh zamestnancov) a porušenie väzanosť súdu zákonnou normou. Preto odvolací súd nesprávne vyhodnotil podané dovolanie aj s ohľadom na jeho závery o neprípustnosti novôt, pri výklade ustanovenia § 232 ods. 3 Zákonníka práce. Prípustnosť dovolania vyvodzoval aj z § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP. „Za právnu otázku, ktorá bola riešená dovolacím súdom považuje dovolateľ posúdenie údajných novôt ako novôt neprípustných, tu vidí dovolateľ rozpor s rozhodnutím Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/214/2021 (bod 14), Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo/214/2021, Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Obdo/4/2021. Je nerozhodné, či sa žalovaný z objektívnych alebo subjektívnych dôvodov spoliehal na to, že bude riadne vyhodnotená povaha odborových organizácií tak, aby nedošlo k nedôvodnému použitiu § 232 ods. 3 Zákonníka. Právnu otázkou teda je, či v prípade inej vady v konaní v zmysle § 365 ods. 1 písm. d) CSP môže súd vylúčiť použitie procesnej obrany, ktorá v rámci prvostupňového konania nebola použitá. Za právnu otázku, ktorá nebola dovolacím súdom ešte riešená považuje otázku toho, či môže súd za novotu v odvolacom konaní považovať výklad a teda ustanovenie právnej normy. Za právnu otázku, ktorá nebola riešená v odvolacom konaní je aj otázka, či musí zamestnávateľ pri prejednaní výpovede u zamestnanca, ktorý nie je odborovo organizovaný, osloviť každú u neho pôsobiacu odborovú organizáciu, alebo len tie, ktoré svojou povahou pôsobia u tohto zamestnávateľa popri sebe.“ Žalovaný poukázal na to, že počas histórie Mestského úradu Rožňava nebol ani jeden jeho administratívny zamestnanec odborovo organizovaný u Odborovej organizácie pri MŠ Štítnicka, uvedené vylučujú aj predložené stanovky tejto odborovej organizácie ako aj spomenutý pracovný poriadok. Akékoľvek prerokovanie výpovede, alebo kolektívne vyjednávanie za zamestnancov MSÚ, aj za vedenia MSÚ žalobkyňou sa viedlo s odborovou organizáciou SLOVES. Žalobkyňa svojím faktickým správaním a konkludentným súhlasom naplnila predpoklady určenia v zmysle § 232 ods. 3 poslednej vety Zákonníka práce. Z gramatického výkladu slovného spojenia popri sebe je možné vyvodiť záver, že má ísť o odborovú organizáciu zastrešujúcu rovnaký okruh zamestnancov u jedného zamestnávateľa. Odvolací súd nevyriešil v rámci konania právne otázky, či ide o dve rovnocenné odborové organizácie spĺňajúce zákonnú podmienku popri sebe pôsobiacich viacerých odborových organizácií u žalovaného. Tiež či žalobkyňou celé roky trvajúce konkludentné správanie a oboznámenie sa s pracovným poriadkom, nie je naplnením dikcie poslednej vety § 232 ods. 3 Zákonníka práce o tom, že žalobkyňa fakticky určila, že odborová organizácia SLOVES je odborovou organizáciou, ktorú určila na jej zastupovanie v pracovno - právnych vzťahoch v prípade, ak nebude odborovo organizovaná. A teda, že fakticky nechce a zároveň má za to, že ju ani nemôže zastupovať základná odborová organizácia pracovníkov školstva a vedy pri MŠ Štítnicka v Rožňave, ak by aj prípadne verejnou informáciou o

zaplatení členského príspevku dosiahla väčší počet členov, ako odborová organizácia SLOVES, ktorá počas celej pôsobnosti žalobkyne u žalovaného zastupovala väčší počet zamestnancov.

5. Vo vyjadrení žiadali žalobkyňa aj žalovaný dovolanie protistrany odmietnuť, resp. zamietnuť.

6. Najvyšší súd príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podali v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strany, v ktorých neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP v rámci dovolacieho prieskumu dospel k záveru, že dovolania je potrebné odmietnuť.

7. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci najvyššieho súdu (m. m. napr. IV. ÚS 35/02, II. ÚS 324/2010, III. ÚS 550/2012).

8. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421 CSP. Ak teda zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, takéto rozhodnutie nemožno úspešne napadnúť dovolaním.

9. Podľa § 420 písm. f) CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

11. Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP).

12. Z obsahu dovolania možno vyvodiť, že žalobkyňa ako dovolateľka vyvodzujúc prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP namietala, že súdy síce rozhodli v jej prospech v rozsahu určenia neplatnosti výpovede ale postupovali nesprávne len podľa ustanovení Zákonníka práce, neposkytli jej ochranu pred diskriminačným konaním žalovaného a že pri hodnotení skutkových okolností nezohľadnili aj otázku rovnakého zaobchádzania. Žalobkyňa v tomto prípade teda konštatovala, že súdy jej nesprávnym úradným postupom znemožnili, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

13. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP, sú: a) zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b) nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho

rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

14. Ustálená judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ESLP) uvádza, že súdy musia v rozsudkoch jasne a zrozumiteľne uviesť dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, že súdy sa musia zaoberať najdôležitejšími argumentami vznesenými stranami sporu a uviesť dôvody pre prijatie alebo odmietnutie týchto argumentov, a že nedodržanie týchto požiadaviek je nezlučiteľné s ideou práva na spravodlivý proces (pozri napr. *Garcia Ruiz v. Španielsko*, *Vetrenko v. Moldavsko*, *Kraska v. Švajčiarsko*).

15. Súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo strany konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky, súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. uplatneným národom a obranou proti takému uplatneniu. Pritom všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných stranami konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo strany konania na súdnu ochranu, resp. spravodlivý proces. (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 204/04).

16. Najvyšší súd poukazuje na skutočnosť, že vo veci diskriminačného správania prvostupňový súd uznesením vylúčil v tejto časti vec na samostatné konanie, ktoré je vedené pod Mestským súdom Košice pod sp. zn. 25Cpr/1/2024 a preto považuje v tejto časti dovolanie žalobkyne za nedôvodné. To, že je žalobkyňa nespokojná s tým, že súdy nižšej inštancie určili, že výpoveď, ktorú jej dal žalovaný, je neplatná z iných dôvodov (neprejednanie v odborovej organizácii v ktorej mala byť prejednaná) a neskúmal diskriminačné správanie žalovaného k žalobkyni, o ktorom sa rozhoduje v samostatnom konaní nemožno považovať za odňatie možnosti konať pred súdom a preto možno vyvodiť záver, že argumentácia dovolateľky (žalobkyne) je zjavne neopodstatnená. Za procesnú vadu konania podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že žalobkyňa je nespokojná s postupom súdu podľa jej predstáv a táto skutočnosť, že s postupom súdu nesúhlasí a nestotožňuje sa s ním, nemôže sama osebe viesť k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

17. Z vyššie uvádzaných dôvodov dovolateľka (žalobkyňa) neopodstatnene namietala vadu podľa § 420 písm. f) CSP, preto dovolací súd dovolanie odmietol postupom podľa § 447 písm. c) ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné.

18. Pokiaľ ide o dovolanie dovolateľky (žalobkyne) podľa § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP tak dovolací súd zdôrazňuje, že aby na základe dovolania podaného v zmysle § 421 ods. 1 CSP mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci, musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti dovolania

zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až § 435 CSP. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

19. V danom prípade však dovolanie dovolateľky (žalobkyne) tieto základné atribúty nespĺňa a preto dovolací súd dospel k záveru, že dovolacie dôvody v tejto časti nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v ust. § 431 až § 435 CSP a preto aj v tejto časti dovolanie žalobkyne podľa § 447 písm. f) CSP odmietol.

20. Pokiaľ ide o dovolanie žalovaného podľa § 420 písm. f) CSP, tak dovolací súd považuje dovolanie žalovaného za nedôvodné. Prvostupňový aj odvolací súd jasne a presvedčivo odôvodnili prečo dospel k záveru, že výpoveď daná žalobkyni nebola riadne prerokovaná v príslušnej odborovej organizácii a prečo ju teda oba súdy nižšej inštancie považovali za neplatnú. To, že žalovaný je nespokojný s výkladom právnej normy ust. § 232 ods. 3 Zákonníka práce, samo o sebe neodôvodňuje záver, že došlo zo strany súdov k porušeniu práva na spravodlivý proces podľa § 420 písm. f) CSP vo vzťahu k žalovanému.

21. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie. Dovolaním sa preto v zásade nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Inými slovami, na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd, ktorý je v zmysle § 442 CSP viazaný skutkovým stavom, tak ako ho zistil odvolací súd, a jeho prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porov. I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, avšak tieto vady v prejednáwanej veci v rozsahu nosných právnych záverov odvolacieho súdu nezistil a preto dovolanie žalovaného v tejto časti podľa § 447 písm. f) ako nedôvodné odmietol.

22. Pokiaľ ide o dovolanie dovolateľa (žalovaného) podľa § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP tak dovolací súd zdôrazňuje, že aby na základe dovolania podaného v zmysle § 421 ods. 1 CSP mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci, musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti dovolania zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až § 435 CSP. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

23. V danom prípade však dovolanie dovolateľa (žalovaného) tieto základné atribúty nespĺňa, nakoľko rozhodnutie 1Cdo/214/2021 (zastavenie dovolacieho konania) nepodávalo výklad k novotám v súdnom konaní a preto nemohlo byť ani v rozpore s rozhodnutím 2Obdo/4/2021, a preto dovolací súd dospel k záveru, že dovolacie dôvody v tejto časti nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v ust. § 431 až § 435

CSP a preto aj v tejto časti dovolanie žalovaného podľa § 447 písm. f) CSP odmietol.

24. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd rozhodol podľa § 453 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP, teda na základe zásady úspechu strán v dovolacom konaní (§ 255 ods. 1 CSP), v zmysle ktorej žiadna zo strán v dovolaní úspešná nebola a preto ani žalobkyni a ani žalovanému nevznikol nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

25. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.